

Grunder för fristående examen

YRKESEXAMEN INOM LAGERBRANSCHEN
2006

Grunder för fristående examen

**YRKESEXAMEN INOM LAGERBRANSCHEN
2006**

© Utbildningsstyrelsen 2007

Edita Prima Oy

Helsingfors 2007

ISBN 978-952-13-3184-8 (häft.)

ISBN 978-952-13-3185-5 (pdf)

DNR

30/011/2006

FÖRESKRIFT   **Iakttas som förpliktande**

DATUM   **5.6.2006**

Giltighetstid
fr.o.m. 1.8.2006 tillsvidare

De stadganden på vilka befogenheten att
utfärda föreskriften bygger

L 631/1998   13 § 2 mom

Upphäver Föreskrift Nr **47/011/2002**

Ändrar Föreskrift Nr

GRUNDERNA FÖR YRKESEXAMEN INOM LAGERBRANSCHEN

Utbildningsstyrelsen har fastställt grunderna för yrkesexamen inom lagerbranschen. Examensgrunderna skall iakttas fr.o.m. 1.8.2006 tillsvidare.

Utbildningsanordnare som ordnar utbildning som förbereder för examen eller för del därav skall göra upp och godkänna en läroplan för utbildningen med beaktande av vad som bestämts i dessa grunder. Som en del av den förberedande utbildningen skall ordnas prov som utvisar yrkesskickligheten.

Examenskommissionen, examensarrangören och utbildningsanordnaren kan inte lämna grunderna för examen obeaktade eller avvika från dem.

Generaldirektör

KIRSI LINDROOS

Kirsi Lindroos

Undervisningsråd

MARKKU LAPPALAINEN

Markku Lappalainen

INNEHÅLL

Kapitel 1

Syftet med fristående examina och målen för dem.....	7
1 § Fristående examina	7
2 § Förberedande utbildning för fristående examina	7
3 § De allmänna grunderna för sättet att påvisa yrkesskicklighet och för bedömning av examensprestationerna	8

Kapitel 2

Uppbyggnaden av yrkesexamen inom lagerbranschen	8
1 § Examensdelarna	8

Kapitel 3

Kraven på yrkesskicklighet i yrkesexamen inom lagerbranschen och grunderna för bedömningen	9
1 § Mottagning av varor	9
a) Krav på yrkesskicklighet	9
b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet	9
c) Mål och kriterier för bedömningen.....	9
2 § Lagring och insamlande av varor	11
a) Krav på yrkesskicklighet	11
b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet	12
c) Mål och kriterier för bedömningen.....	12
3 § Leverans av varor	14
a) Krav på yrkesskicklighet	14
b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet	14
c) Mål och kriterier för bedömningen	14
4 § Ledning och planering av lagerverksamhet	17
a) Krav på yrkesskicklighet	17
b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet	17
c) Mål och kriterier för bedömningen.....	17
5 § Kedjan från beställning till leverans	19
a) Krav på yrkesskicklighet	19
b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet	19
c) Mål och kriterier för bedömningen.....	19

6 §	Förmansfärdigheter.....	21
	a) Krav på yrkesskicklighet.....	21
	b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	21
	c) Mål och kriterier för bedömningen.....	21
7 §	Lagring och hantering av farliga ämnen.....	23
	a) Krav på yrkesskicklighet.....	23
	b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	23
	c) Mål och kriterier för bedömningen.....	23
8 §	Körplanering vid lagerverksamhet.....	24
	a) Krav på yrkesskicklighet.....	24
	b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	24
	c) Mål och kriterier för bedömningen.....	24
9 §	Företagsamhet.....	25
	a) Krav på yrkesskicklighet.....	25
	b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	26
	c) Mål och kriterier för bedömningen.....	26

Kapitel 1

SYFTET MED FRISTÅENDE EXAMINA OCH MÅLEN FÖR DEM

1 § Fristående examina

De fristående examina är inte beroende av det sätt på vilket man förvärvat sig sin yrkesskicklighet. Det kunnande som examinanderna har skaffat sig genom utbildning, i arbetslivet eller genom sina intressen behandlas som en helhet, så att detta kunnande kan användas när den erfordrade yrkesskickligheten skall påvisas vid de fristående yrkesproven.

De fristående examina är modulära till sin struktur. De utgörs av uppgiftshelheter, som baseras på arbetslivet och dess utvecklingsbehov och som präglas av det som förenar verksamheten med den teoretiska grunden, av mångsidig yrkesskicklighet och av att arbetsprocessen integreras med resultaten av den. Varje del av en examen utgör ett delområde av yrkeskompetensen, som kan lyftas ut ur den naturliga arbetsprocessen och bilda en självständig helhet som kan bedömas. De fristående yrkesproven arrangeras och avläggs flexibelt för en examensdel i sänder. Examinandernas mål kan också vara att endast avlägga en eller flera delar av en examen, inte hela examen.

Grunden för beskrivningen av kraven på yrkesskicklighet är den kvalifikationsbestämning som anses vara lämpligast för yrkesområdet. Beskrivningen koncentreras på kraven för branschens centrala funktioner, behärskning av verksamhetsprocessen och omfattande yrkespraxis. I kraven ingår också de för arbetslivet nödvändiga språkkunskaperna och sociala färdigheterna.

2 § Förberedande utbildning för fristående examina

Systemet med fristående examina ställer inte examinanderna inför förhandsvillkor i fråga om utbildning. Emellertid avläggs dessa examina i allmänhet i samband med något slag av förberedande utbildning.

Den som anordnar förberedande utbildning skall fastställa läroplanen för utbildningen enligt examensgrunderna. Utbildningen och de fristående yrkesprov som ingår i den skall läggas upp enligt examensdelarna. Det åligger utbildningsanordnaren att arrangera de fristående yrkesproven som en del av den förberedande utbildningen. Till de studerandes skyldigheter hör att delta i dessa prov i samband med studierna.

De gemensamma studier, som ingår i en grundexamen som avläggs som grundläggande yrkesutbildning, är inte obligatoriska i en utbildning som förbereder för en grundexamen som avläggs som en fristående examen. Målen för dessa studier beaktas dock i tillämpliga delar i läroplanen och i undervisningsarrangemangen.

3 § De allmänna grunderna för sättet att påvisa yrkesskicklighet och för bedömning av examensprestationerna

---

Bedömningen av de fristående yrkesproven förutsätter metodisk insamling av material, beslutsfattande och dokumentering angående examinandernas yrkesmässiga och arbetsrelaterade färdigheter, som jämförs med de i examensgrunderna fastställda kraven på

yrkesskicklighet och med bedömningskriterierna. Tyngdpunkten vid bedömningen ligger på det praktiska arbetet och arbetsmetoderna. Färdigheterna eller kunnandet bedöms i allmänhet direkt enligt motsvarande arbete.

Miljön för de fristående yrkesproven skall vara verklig eller så realistisk som möjligt. Vid bedömningen tillämpas mångsidigt olika kvalitativa bedömningsmetoder såsom iakttagelser, intervjuer, frågor och portföljer samt självbedömning och gruppbedömning. De fristående yrkesproven läggs upp enligt examensdelarna så att man vid proven kan bedöma om examinanden uppfyller de centrala kraven på behärskaudet av yrket.

Målen för bedömningen anger de kompetensområden som ägnas speciell uppmärksamhet vid bedömningen. Målen hänför sig till de centrala färdigheterna och man ser till att examinanden behärskar den teori som ligger till grund för arbetet samt att han eller hon behärskar arbetsmetoder, arbetsutrustning, material och arbetsprocesser. Såväl målen för bedömningen som bedömningskriterierna härleds ur kraven på yrkesskicklighet för motsvarande examensdel. Kriterierna för bedömningen baserar sig på målen för bedömningen och de anger och preciserar prestationer på olika nivåer. Bedömningskriterierna utgör trösklar med vilkas hjälp det är möjligt att differentiera kompetensnivån.

Kapitel 2

UPPBYGGNADEN AV YRKESEXAMEN INOM LAGERBRANSCHEN

1 § Examensdelarna

För att få examensbetyg över Yrkesexamen inom lagerbranschen skall sammanlagt sex examensdelar avläggas med godkänt vitsord. Yrkesexamen inom lagerbranschen består av fem gemensamma obligatoriska examensdelar och en valfri examensdel.

Följande fem obligatoriska examensdelar skall avläggas:

- Mottagning av varor
- Lagring och insamlande av varor
- Leverans av varor
- Ledning och planering av lagerverksamhet
- Kedjan från beställning till leverans

Dessutom skall minst en av följande examensdelar avläggas:

- Förmansfärdigheter
- Lagring och hantering av farliga ämnen
- Körplanering vid lagerverksamhet

Utöver de ovannämnda examensdelarna eller som en separat examensdel kan examinanderna valfritt avlägga delen:

- Företagsamhet

Kapitel 3

KRAVEN PÅ YRKESKICKLIGHET I YRKESEXAMEN INOM LAGERBRANSCHEN OCH GRUNDERNA FÖR BEDÖMNINGEN

1 § Mottagning av varor

---

a) Krav på yrkesskicklighet

Examinanderna är förtrogna med företagets huvudsakliga produkter och produktgrupper samt vet varifrån och när det kommer produkter. De känner till den godkända kvalitetsnivån för de viktigaste produkterna och produktgrupperna samt kan vid behov fylla i en kvalitetsdagbok. Examinanderna identifierar varningar och noteringar om hantering av ankommande försändelser och iakttar dem i sitt arbete. De hittar säkerhetsföreskrifter för hantering av farliga ämnen i en fraktsedel. De vet vad de skall göra när de upptäcker en synlig eller dold skada samt kan spåra en bristfällig leverans.

Examinanderna känner till allmänna hjälpmedel och apparater för mottagning av varor och kan använda dem med iakttagande av trygga och ergonomiska arbetsmetoder. De är förtrogna med verksamhetsprinciperna för returnerings- och bytessystemen för både standardlastpallar och andra förpackningar och iakttar företagets praxis i sitt arbete.

Examinanderna är förtrogna med företagets miljöskyddsföreskrifter för tillvaratagande och sortering av förpackningsmaterial och -fyllning och iakttar dem samt utför sitt arbete snyggt och ordentligt enligt anvisningarna. De är medvetna om arbetarskyddsriskerna i sitt arbete och har avlagt arbetarskyddsutbildning. De känner till orsakerna till uppkomsten av svinn och undviker dem i sitt arbete. Examinanderna förstår betydelsen av kundbetjäning och handlar rätt i kundbetjäningssuppgifter.

Examinanderna kan göra en ankomstavi och överför ankomstuppgifterna till lagerbokföringssystemet med hjälp av uppdaterade beställningsuppgifter.

b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesskickligheten, behärskandet av de kunskaper och principer som ligger till grund för yrkesskickligheten samt förmågan att tillämpa dem påvisas i en autentisk arbetsmiljö i samband med sedvanliga arbetsuppgifter som hänför sig till mottagning av varor. Behärskandet av lagerbokföringssystemet kan påvisas också någon annanstans än i en lagermiljö. Det fristående yrkesprovet kan kompletteras med hjälp av uppgifter från företagets prestationsstatistik, separata skriftliga redogörelser, utvecklingsuppgifter, intervjuer och diskussioner samt av examinandens självvärdering.

c) Mål och kriterier för bedömningen

I utvärderingen av examinanderna bör särskild vikt fästas vid följande mål för bedömningen:

- kännedom om företagets viktigaste produkter/produktgrupper
- hantering av arbetsmetoderna, arbetsredskapen och utrustningen i samband med varumottagning
- förmåga att motivera och bedöma valda arbetsmetoder och tillvägagångssätt samt behov av handledning och övervakning
- hantering av synliga och dolda skador
- hantering av standardlastpallar och andra förpackningar
- förmåga att arbeta effektivt och ekonomiskt

- iakttagande av arbetarskydd, miljöskyddsföreskrifter och ett ergonomiskt arbetssätt
- användning av lagerbokföringssystemet vid varumottagning

Prestationen är godkänd om examinanderna

- identifierar företagets viktigaste produkter eller produktgrupper och deras redovisningsenheter vid mottagning av varor samt kan fördela ankommande produkter på rätt enheter för fortsatta åtgärder
- kan planera och motivera sina beslut vid mottagning av varor samt vid valet av maskiner/apparater samt hittar utvecklingsobjekt och -möjligheter i sitt arbete
- arbetar självständigt med rätta arbetsmetoder och -redskap och behöver ingen handledning eller övervakning i sitt arbete
- gör en reservering korrekt och vid rätt tidpunkt
- utför riktiga åtgärder vid rätt tidpunkt vid upptäckten av en dold skada
- kan spåra en bristfällig leverans
- hanterar standardlastpallar och andra förpackningar i enlighet med företagets praxis och utan att skada dem
- iakttar kvalitetsanvisningar, varningar och noteringar om hantering av ankommande produkter
- i fraktsedeln kan söka fram säkerhetsföreskrifter för farliga ämnen och iaktta dem
- vid varumottagning utför uppgifterna på ett förstklassigt, systematiskt och ändamålsenligt sätt med professionell snabbhet och med iakttagande av ett tryggt arbetssätt
- utför kundbetjäningssuppgifter korrekt
- arbetar ergonomiskt riktigt samt utför sitt arbete snyggt och ordentligt
- kan använda företagets lagerbokföringssystem vid varumottagning, bland annat uppdatera saldon och skriva ut anvisningar till lagret.

Prestationen är underkänd om examinanderna

- inte känner företagets produkter eller produktgrupper eller de vanligaste redovisningsenheterna för ankommande produkter
- inte kan motivera sina beslut vid varumottagning och inte hittar utvecklingsobjekt eller -möjligheter i sitt arbete
- inte kan välja riktiga arbetsmetoder eller maskiner/apparater och inte utför sina arbetsuppgifter helt självständigt, utan fortfarande behöver handledning och övervakning i sitt arbete
- inte förstår betydelsen av reserveringar och ofta försummar att göra dem
- inte informerar om upptäckten av en dold skada samt hanterar standardlastpallar och andra förpackningar vårdslöst och på ett sätt som skadar dem
- ofta försummar att iaktta varningar och noteringar om hantering av varor
- inte är förtrogna med säkerhetsföreskrifterna för transport av farliga ämnen som skall antecknas i fraktsedeln
- inte handlar systematiskt och ändamålsenligt vid mottagning av varor, arbetar långsamt och försummar arbetarskyddet
- inte handlar rätt i kundbetjäningssuppgifter
- inte utför sitt arbete snyggt och ordentligt och inte är förtrogna med ergonomiska arbetssätt
- inte kan använda företagets lagerbokföringssystem vid varumottagning.

2 § Lagring och insamlande av produkter

---

a) Krav på yrkesskicklighet

Examinanderna är förtrogna med den vanligaste lagerutrustningen och dess lämplighet för lagring av olika produkter och kan motivera företagets lösningar för sin lagerutrustning. De känner till företagets anvisningar om hur lagerenheterna skall byggas upp samt väljer en lagerenhet/lastpall som lämpar sig för lagring. De känner till företagets lagerområden och principerna för hur lageradresssystemet utformas samt hittar rätt adress i lagret.

Examinanderna känner till det egna företagets produktgrupper som skall lagras på avvikande sätt samt kan tolka uppgifterna i informationen om brukssäkerhet. De vet hur ovannämnda produkter skall hanteras och kan följa med att specialkraven för lagring uppfylls. Examinanderna vet också vad som skall göras då dessa specialkrav inte har uppfyllts och produkten har tagit skada. De kan vidta riktiga åtgärder vid hantering av inkuranta produkter.

Examinanderna vet vilka enheter som skall samlas in och gör det på rätt sätt och vid rätt tidpunkt genom att sammanställa de insamlade produkterna leverans- och kundvis. De väljer lämpliga arbetsmetoder, maskiner och apparater för arbetet samt en effektiv transport-/samlingsrutt. Examinanderna känner till de rätta arbetsställningarna och vikten av ergonomi i sitt arbete och iakttar de givna arbets-, lyft- och hanteringsinstruktionerna. De hittar reservplatserna för produkter som skall samlas in och fyller på lagerplatserna självständigt. Examinanderna kan överföra uppgifterna om de insamlade produkterna och lageröverföringen till lagerbokföringssystemet med hjälp av saldoupdatering.

Examinanderna vet på vilket sätt tidshantering, felfrihet och noggrannhet inverkar på kostnaderna för insamlandet samt på kundbetjäningarnivån. De känner till principerna för hur lagret skall kvalitetsgranskas och mätarna för kvalitetsuppföljning samt kan bedöma kvaliteten på sitt eget arbete. Examinanderna känner till orsakerna till uppkomsten av svinn i lagret och minimerar uppkomsten av svinn i sitt eget arbete.

Examinanderna kan på rätt sätt och vid rätt tidpunkt utföra lagerinventering både som fortgående och som engångsinventering. De vet hur viktigt det är för företagets verksamhet att saldona stämmer, de kan reda ut saldoavvikelser samt undvika uppkomsten av saldoavvikelser i sitt arbete.

Examinanderna är förtrogna med en truckförares ansvar, skyldigheter och rättigheter samt iakttar dem i sitt arbete. De känner till förhållandena och kördirektiven för trucktrafiken på den egna arbetsplatsen, arbetarskyddsbestämmelserna som anknyter till framförande av truck och de författningar som hänför sig till personlyft och iakttar dem i sitt arbete. Examinanderna kan köra motvikts-, skjutstativ- eller stödhjulstruck utan att äventyra eller skada miljön, medarbetarna eller lasten samt utför ansvarsfullt den dagliga granskningen av en truck innan den startar för dagen samt utför den dagliga service som de ansvarar för.

b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesskickligheten, behärskan av de kunskaper och principer som ligger till grund för yrkesskickligheten samt förmågan att tillämpa dem påvisas huvudsakligen i en autentisk arbetsmiljö i samband med sedvanliga arbetsuppgifter i anknytning till lagring av varor, inventering och insamlande av varor. Färdigheten att köra truck och behärska lagerbokföringssystemet kan också påvisas någon annanstans än i en lagermiljö. Det fristående yrkesprovet kan kompletteras med hjälp av uppgifter från företagets prestationsstatistik,

separata skriftliga redogörelser, utvecklingsuppgifter, intervjuer och diskussioner samt av examinandens självvärdering.

c) Mål och kriterier för bedömningen

I utvärderingen av examinanderna bör särskild vikt fästas vid följande mål för bedömningen:

- kännedom om företagets viktigaste produkter/produktgrupper
- hantering av de arbetsmetoder, arbetsredskap och maskiner för lagring och insamlande av varor
- förmåga att motivera och utvärdera valen av arbetsätt och metoder
- behov av handledning och övervakning
- kännedom om lageradresser och påfyllning av lagerplatserna
- övervakning av riktiga lagerförhållanden
- val av effektiv insamlingsrutt och förmåga att arbeta ekonomiskt
- hopslagning av insamlings- och leveransenheter
- inventering samt upptäckande och rapportering av saldoavvikelser
- färdighet att köra truck
- iakttagande av arbetarskydd, miljöskyddsföreskrifter och ett ergonomiskt arbetsätt
- användning av lagerbokföringssystemet vid lagring och insamlande av varor

Prestationen är godkänd om examinanderna

- känner till företagets viktigaste produkter eller produktgrupper och deras lagrings- och redovisningsenheter
- vet vilka produkter/produktgrupper som kräver avvikande lagerförhållanden och kan övervaka att de rätta lagerförhållandena råder
- kan tolka uppgifterna i informationen om brukssäkerhet
- kan vidta rätt åtgärder vid hantering av inkuranta produkter
- kan planera och motivera sina beslut och val av maskiner/apparater vid lagring och insamlande av produkter samt hittar utvecklingsobjekt och -möjligheter i sitt arbete
- arbetar självständigt med riktiga arbetsmetoder och -redskap och inte behöver någon handledning och övervakning i sitt arbete
- känner till företagets lagerområden, lagerutrustning och principerna för hur lageradresser utformas samt kan motivera valet av lagerutrustning
- känner till produkternas reservplatser samt fyller på lagerplatserna självständigt och vid rätt tidpunkt
- väljer en effektiv insamlingsrutt och samlar in produkterna systematiskt och ändamålsenligt med professionell snabbhet och med iakttagande av ett tryggt arbetsätt
- samlar in produkterna kvalitativt riktigt, vid rätt tidpunkt och kan sammanställa de insamlade produkterna för varje enskild kund och beställning
- undviker uppkomsten av svinn och saldoavvikelser i sitt arbete samt aktivt rapporterar de saldoavvikelser som upptäcks
- känner till hur en inventering leds samt rutinerna för fortgående och engångs-inventering, de förberedande åtgärderna och hjälpmedlen för inventering och utför sina inventeringsuppgifter med endast få fel

- kan köra motvikts-, skjutstativ- eller stödhjulstruck utan att äventyra eller skada miljön, medarbetarna eller lasten
- ansvarsfullt utför den dagliga granskningen av en truck innan den startar för dagen samt utför den dagliga service som de ansvarar för
- utför sitt arbete snyggt och ordentligt
- kan reda ut saldoavvikelser och med hjälp av saldoupdatering överföra uppgifterna för de insamlade produkterna och lageröverföringen till lagerbokförings-systemet.

Prestationen är underkänd om examinanderna

- känner dåligt till företagets viktigaste produkter och produktgrupper samt deras lager- och redovisningsenheter
- inte är väl förtrogna med företagets produkter/produktgrupper som förutsätter avvikande lagerförhållanden och inte alltid övervakar att de riktiga lagerförhållandena råder
- inte kan tolka uppgifterna i informationen om brukssäkerhet
- inte kan hantera inkuranta produkter på rätt sätt
- inte kan motivera sina beslut vid lagring och insamlande av varor och inte hittar utvecklingsobjekt och möjligheter i sitt arbete
- inte kan välja riktiga arbetsmetoder eller maskiner/apparater och inte arbetar helt självständigt, utan fortfarande behöver handledning och övervakning i sitt arbete
- är dåligt insatta i företagets lagerområden, lagerutrustning och principerna för hur lageradresser utformas och inte på ett klart sätt kan motivera valet av lagerutrustning
- inte är förtrogna med produkternas reservplatser och kräver tydlig, särskild handledning vid påfyllning av lagerplatserna
- inte kan välja en effektiv insamlingsrutt och inte systematiskt och ändamålsenligt samlar in varorna, utan utför arbetet långsamt och ofta så att de försummar arbetarskyddsföreskrifterna
- inte samlar in varor felfritt eller vid rätt tidpunkt och inte felfritt sammanställer de insamlade varorna för varje enskild beställning och kund
- inte förstår hur viktigt förebyggandet av uppkomsten av svinn och saldoavvikelser är för lagrets ekonomi och för kundbetjäningen samt ofta försummar att rapportera de saldoavvikelser som upptäcks
- ofta utför sina inventeringsuppgifter felaktigt
- ineffektivt kör motvikts-, skjutstativ- eller stödhjulstruck så att miljön, medarbetarna eller lasten äventyras eller skadas
- ofta försummar att utföra den dagliga granskningen av en truck innan den startar för dagen samt att utföra den dagliga service av truckarna som de ansvarar för
- inte utför sitt arbete snyggt och ordentligt
- inte kan använda företagets lagerbokföringssystem för uppdatering av uppgifterna för de insamlade produkterna och inte kan reda ut saldoavvikelser.

a) Krav på yrkesskicklighet

Examinanderna är förtrogna med lämpliga förpackningsmaterial och förpackningsalternativ för olika produkter. De känner till de vanligaste alternativen av logistikservice i Finland och utomlands. Examinanderna känner till principerna för standardmätning och -modulering av förpackningar samt de vanligaste kraven på förpackning av styckegods som olika transportalternativ ställer. De kan för varje enskild försändelse välja rätt förpackningsmaterial och -metod i enlighet med kundens anvisningar.

Examinanderna känner till de vanligaste hjälpmedlen och apparaterna som används på en förpackningsavdelning och använder dem på ett tryggt och ergonomiskt sätt utan att skada försändelsen eller orsaka materialspill. De kan mäta och väga en försändelse samt fastställa grunderna för dess fraktberäkning i inhemsk styckegodstrafik.

Examinanderna iakttar företagets miljöskyddsföreskrifter vid förpackning och vid användning och tillvaratagande av förpackningsmaterial samt reglerna för renlighet och ordning på sin arbetsplats. De är förtrogna med verksamhetsprinciperna för retureringssystem och bytessystemen för både standardlastpallar och andra förpackningar och iakttar företagets praxis i sitt arbete.

Examinanderna känner till avsändarens och fraktförarens ansvar i enlighet med lagen om vägbefordringsavtal. De kan med hjälp av en tabell fastställa förbudet mot samlastning av farliga ämnen och skriva en fraktsedel också för transport av farliga ämnen. Examinanderna skriver varningar och anteckningar om adress och hantering på kollin och transportförpackningar korrekt med iakttagande av givna instruktioner.

Examinanderna är förtrogna med principerna för placering och säkring av en styckegodslast. De vet hur man lastar styckegods på bästa sätt och säkrar lasten före transporten på det sätt som vägtrafiklagen förutsätter.

Examinanderna kan använda företagets datasystem för att skriva ut adressuppgifter och fraktsedlar. De kan överföra uppgifter om försändelsen till lagerbokföringssystemet med hjälp av uppdatering av dessa uppgifter. Examinanderna förstår betydelsen av kundbetjäning och handlar rätt i kundbetjäningssuppgifter; de kan bland annat spåra en förkommen försändelse.

b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesskickligheten, behärskandet av de kunskaper och principer som ligger till grund för yrkesskickligheten samt förmågan att tillämpa dem påvisas huvudsakligen i en autentisk arbetsmiljö i samband med sedvanliga arbetsuppgifter i anknytning till förpackning och leverans av varor. Hanteringen av lagerbokföringssystemet kan också påvisas någon annanstans än i en lagermiljö. Det fristående yrkesprovet kan kompletteras med hjälp av uppgifter från företagets prestationsstatistik, separata skriftliga redogörelser, utvecklingsuppgifter, intervjuer och diskussioner samt av examinandens självvärdering.

c) Mål och kriterier för bedömningen

I utvärderingen av examinanderna bör särskild vikt fästas vid följande mål för bedömningen:

- kännedom om företagets viktigaste produkter/produktgrupper samt kunder
- hantering av arbetsmetoderna, arbetsredskapen och maskinerna för förpackning och leverans av produkter

- förmåga att motivera och bedöma valda arbetsmetoder och tillvägagångssätt
- behov av handledning och övervakning
- val av riktiga förpackningsmaterial, förmåga att använda rätt förpackningsteknik och att märka förpackningar
- vägning och mätning av försändelser samt fastställande av grunderna för fraktberäkning
- avsändarens ansvar vid ADR-transporter och fastställande av samlastningsförbud
- uppgörande av leveransdokument
- hantering av standardlastpallar och andra förpackningar
- placering och säkring av styckegodslaster
- förmåga att arbeta effektivt och ekonomiskt
- iakttagande av arbetarskydd, miljöskyddsföreskrifter och ett ergonomiskt arbetssätt
- användning av datasystem vid varuleveranser

Prestationen är godkänd om examinanderna

- känner till företagets viktigaste produkter eller produktgrupper och kunder
- kan planera och motivera sina beslut och sina val av maskiner/apparater för förpackning av produkter samt hittar utvecklingsobjekt och -möjligheter i sitt arbete
- arbetar självständigt med riktiga arbetsmetoder och -redskap och inte behöver någon handledning eller övervakning i sitt arbete
- väljer rätt förpackningsmaterial och förpackningssätt för varje enskild försändelse enligt kundens anvisningar och produktens egenskaper även vid eventuella ADR-transporter
- förpackar produkten på ett förstklassigt, systematiskt och ändamålsenligt sätt med professionell snabbhet och med iakttagande av ett tryggt arbetssätt
- iakttar företagets miljöskydds-föreskrifter vid förpackning av produkter och vid användning och tillvaratagande av förpackningsmaterial samt iakttar anvisningar angående renlighet och ordning på sin arbetsplats
- kan mäta och väga en försändelse samt fastställa grunderna för fraktberäkning i inhemsk styckegodstrafik
- märker kollin och transportförpackningar enligt kundens anvisningar och produktens egenskaper
- hanterar standardlastpallar och andra förpackningar som används enligt företagets praxis utan att skada dem
- är förtrogna med avsändarens ansvar vid ADR-transporter och med hjälp av en tabell kan fastställa förbuden mot samlastning av farliga ämnen
- kan skriva en fraktsedel korrekt också vid ADR-transporter
- kan motivera de alternativ för logistikservice som företaget har valt
- förpackar och binder en styckegods-försändelse i rätt ordning på en lastpall, en rullpall eller en häck utan att skada försändelsen
- är förtrogna med orsakerna till uppkomsten av transportskador och metoderna att förebygga dem
- vet hur en god styckegodslast görs och säkras på det sätt som vägtrafiklagen förutsätter

- kan använda företagets datasystem vid produktförsändelser, bland annat skriva ut adressetiketter och fraktsedlar samt med hjälp av saldoupdatering överföra uppgifterna över försändelsen till lagerbokföringssystemet
- handlar korrekt i kundbetjäningssituationer
- kan spåra en förkommen försändelse.

Prestationen är underkänd om examinanderna

- är dåligt insatta i företagets viktigaste produkter eller produktgrupper och kunder
- inte kan motivera sina beslut vid förpackning av produkter och inte hittar utvecklingsobjekt eller -möjligheter i sitt arbete
- inte väljer riktiga arbetsmetoder eller maskiner/apparater och inte utför sina arbetsuppgifter helt självständigt, utan fortfarande behöver handledning och övervakning i sitt arbete
- inte kan välja rätt förpackningsmaterial och förpackningssätt och inte känner till direktiven för förpackning vid eventuella ADR-transporter
- inte handlar systematiskt och ändamålsenligt vid förpackning av produkter; utan arbetar långsamt och försummar arbetarskyddet
- ofta försummar att iaktta företagets miljöskyddsföreskrifter angående förpackning, användning och tillvaratagande av förpackningsmaterial samt reglerna som gäller renlighet och ordning på den egna arbetsplatsen
- ofta gör misstag vid mätning och vägning av en försändelse och inte kan fastställa grunderna för fraktberäkning i inrikes styckeodstrafik
- inte märker kollin och transportförpackningar i enlighet med kundens anvisningar och produktens egenskaper
- hanterar standardlastpallar och andra förpackningar vårdslöst och på ett sätt som skadar dem
- inte alls är förtrogna med avsändarens ansvar vid ADR-transporter och inte med hjälp av en tabell kan fastställa förbud mot samlastning av farliga ämnen
- bristfälligt skriver en fraktsedel
- vårdslöst och i fel ordning lastar en försändelse på en lastpall, rullpall eller i en häck
- är dåligt insatta i orsakerna till uppkomsten av transportskador och inte vet hur uppkomsten av transportskador kan förebyggas
- inte vet hur en god styckeodslast skall göras och säkras på det sätt som vägtrafiklagen förutsätter
- inte känner till de former av logistiks-service som företaget använder och inte kan använda företagets datasystem vid produktförsändelser
- inte kan handla korrekt i kundbetjäningssituationer
- inte kan spåra en förkommen försändelse.

a) Krav på yrkesskicklighet

Examinanderna förstår de viktigaste orsakerna till behovet av ett lager och känner till huvudprinciperna för fastställandet av var ett lager skall placeras. De förstår principerna för lagerstyrning och vet vilken funktion de vanligaste nyckeltalen för lagerverksamhet har i lagerstyrningen. Examinanderna känner till de vanligaste metoderna för lagerpåfyllning och faktorerna som påverkar beredskapslagrets nivå.

Examinanderna är förtrogna med de krav som olika produktgrupper ställer på lagerförhållandena och -utrustningen samt på de maskiner och apparater som används vid varuhantering. De känner till metoder som används för att fastställa vilken betydelse de produkter som lagras har för företaget, till exempel grunderna för avläggandet av ABC-analys. Examinanderna känner till de vanligaste principerna för hur produkter sorteras på hyllor och insamlas och hur dessa samt produktens betydelse och egenskaper inverkar på produkternas placering i lagret.

Examinanderna känner till lagerkostnaderna och kan bilda sig en helhetsuppfattning om hur kostnaderna för lagerverksamheten påverkar företagets ekonomi. De beaktar de ekonomiska aspekterna i sitt dagliga arbete. Examinanderna förstår hur viktig kvaliteten på lagerarbetet och lagrets servicenivå är för kundtillfredsställelsen och arbetar kundorienterat.

Examinanderna är förtrogna med utgångspunkterna för lagerplanering. De kan motivera ett företags lösningar för sin lagerutrustning samt utföra enklare scheman över layouten och arbetsgången i lagret.

b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesskickligheten, behärskandet av de kunskaper och principer som ligger till grund för yrkesskickligheten samt förmågan att tillämpa dem påvisas huvudsakligen i en autentisk arbetsmiljö i samband med sedvanliga arbetsuppgifter. Det fristående yrkesprovet kan kompletteras med hjälp av uppgifter från företagets prestationsstatistik, separata skriftliga redogörelser, intervjuer och diskussioner samt av examinandens självvärdering.

c) Mål och kriterier för bedömningen

I utvärderingen av examinanderna bör särskild vikt fästas vid följande mål för bedömningen:

- kännedom om företagets viktigaste produkter eller produktgrupper samt kunder
- kännedom om företagets lagerförhållanden
- kännedom om de vanligaste nyckeltalen för lagerstyrning
- förmåga att motivera olika lösningar
- kvaliteten på det egna arbetet och ekonomiska arbetsmetoder

Prestationen är godkänd om examinanderna

- kan motivera ett företags beslut om placeringen av lagret eller lagren
- känner till antalet artiklar som ett företag har i lager
- känner till ett företags lagervärde, de viktigaste produkternas omsättningshastighet samt lagrets servicenivå
- vet vilka praktiska tillämpningar nyckeltalen för lagerstyrning har för ett företags lagerstyrning

- vet hur de viktigaste produkterna/produktgrupperna skall fyllas på och kan motivera nivåerna i beredskapslagret
- kan redogöra för företagets praxis beträffande efterleveranser och motivera den
- vet hur lagernivån skall följas upp och vilken nivå är vid en viss tidpunkt
- vet hur ABC-analys i praktiken skall tillämpas på ett lager
- förstår hur det egna arbetet inverkar på lagerkostnaderna i ett företag
- är förtrogna med de vanligaste kvalitetsmätarna för lagerarbete och vet hur man mäter kvaliteten på lagerarbetet i ett företag
- kan bedöma kvaliteten på det egna arbetet i förhållande till kvalitetsmätarna för lagerarbetet på företaget
- vet vilka faktorer som inverkar på fastställandet av utrymmesbehovet för de artiklar som finns i ett företags lager
- kan beskriva arbetsprocessen mellan ankomsten och leveransen av en produkt
- kan motivera layoutlösningarna för lagret i ett företag och produktplaceringen i lagret.

Prestationen är underkänd om examinanderna

- inte kan motivera ett företags lösningar för placeringen av lagret eller lagren
- är dåligt insatta i antalet artiklar som ett företag har i lager
- är dåligt insatta i lagervärdet, de viktigaste produkternas omsättningshastighet samt servicenivån på lagret i ett företag
- inte känner till de praktiska tillämpningarna av nyckeltalen för lagerstyrning i ett företags lagerstyrning
- inte är insatta i metoderna för påfyllning av företagets viktigaste produkter/produktgrupper och inte kan motivera nivåerna på beredskapslagret
- inte kan redogöra för ett företags praxis beträffande efterleverans
- inte är insatta i metoderna för uppföljning av påfyllningsnivån på ett företags lager
- inte vet hur ABC-analys i praktiken skall tillämpas i ett lager
- inte vet hur det egna arbetet påverkar lagerkostnaderna i ett företag
- inte vet hur man mäter kvaliteten på lagerarbete i ett företag och inte kan uppskatta vilken kvalitet det egna arbetet har
- inte vet vilka faktorer som inverkar på fastställandet av utrymmesbehovet för de artiklar som finns i ett företags lager
- inte kan beskriva arbetsprocessen från varumottagning till leverans
- inte kan motivera lagrets layoutlösningar eller produkternas placering i lagret.

5 § Kedjan från beställning till leverans

---

a) Krav på yrkesskicklighet

Examinanderna är på en allmän nivå förtrogna med ett företags grundläggande funktioner och intressegrupper samt, med tanke på beslutsfattande, med grundstrukturen och verksamheten i ett företags organisation. De känner till de centrala momenten i kedjan från beställning till leverans och förstår betydelsen av helhetsbetonad planering av företagets verksamhetsstyrning. Examinanderna är förtrogna med de viktigaste principerna för styrning av produktionen/verksamheten. De känner till olika alternativ av distributionskanaler samt det egna företagets distributionskanaler både på hemmamarknaden och internationella marknader.

Examinanderna förstår betydelsen av kvalitets-, miljö- samt arbetshälsa- och arbetarskyddssystemen och deras mål i olika skeden av kedjan från beställning till leverans samt iakttar givna verksamhetsformer och anvisningar i sitt arbete.

Examinanderna har en helhetsuppfattning om skötseln av ett företags ekonomi och om de faktorer som inverkar på resultatet samt om sättet på vilket ett företag skall hållas konkurrenskraftigt inom sin bransch. De vet också hur kostnaderna för materialfunktionerna påverkar företagets ekonomi och beaktar ekonomiaspekterna i sin egen verksamhet. Examinanderna är förtrogna med de allmänna leveransklausulerna i både inrikes och internationell handel. De känner till de risker som anknyter till ett företags verksamhet samt metoderna för hantering av företagsrisker.

b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesskickligheten, behärskandet av de kunskaper och principer som ligger till grund för yrkesskickligheten samt förmågan att tillämpa dem påvisas genom att examinanderna utför ett utvecklingsarbete med fritt valbart tema, som gagnar företaget och som hänför sig till materialfunktioner, samt klarlägger företagets verksamhet i en autentisk arbetsmiljö i samband med sedvanliga arbetsuppgifter. Det fristående yrkesprovet kan kompletteras med hjälp av intervjuer och diskussioner samt av examinandens självvärdering.

c) Mål och kriterier för bedömningen

I utvärderingen av examinanderna bör särskild vikt fästas vid följande mål för bedömningen:

- kännedom om principerna för företagsverksamhet
- kännedom om verksamheten i den egna organisationen
- kännedom om de centrala skedena i kedjan från beställning till leverans
- kännedom om företagets verksamhetssystem
- kännedom om utgångspunkterna för lönsam företagsverksamhet
- insikt om uppkomsten och hanteringen av logistikkostnader
- förmåga att delta i utvecklandet av det egna/arbetsgruppens arbete

Prestationen är godkänd om examinanderna

- på ett naturligt sätt och i rätta sammanhang använder korrekta termer/begrepp i beskrivningen av företagsverksamhet
- känner till företagets värderingar och kultur samt förstår hur de syns till exempel i sättet att leda och agera

- känner till företagets verksamhetsområde (marknadsområde) samt de viktigaste produkterna/tjänsterna
- känner till principerna för företagets verksamhet/produktionsstyrning
- förstår betydelsen av tidshantering i kedjan från beställning till leverans
- kan klarlägga ett företags anskaffnings- och leveranspolitik samt de viktigaste leverantörerna och kunderna/kundgrupperna
- vet hur kvaliteten på leverantörs-, underleverantörs- och kundsamarbetet skall utvärderas
- känner till företagets olika alternativ av distributionskanaler på hemmamarknaden och internationella marknader
- är förtrogna med målen för ett företags kvalitets-/miljö-/arbetarskyddspolitik och de viktigaste mätarna som används samt kan utvärdera det egna arbetet i förhållande till mätarna
- känner till de faktorer som logistikkostnaderna består av samt hur de egna arbetsprestationerna påverkar dem
- med tanke på materialfunktionerna kan tolka avkastningsnivån på ett bundet kapital
- känner till den praktiska betydelsen av de leveransklausuler som används mest i ett företag
- är förtrogna med de metoder för riskhantering som oftast används i ett företag
- känner till målen för det egna arbetet eller den egna arbetsgruppen och kan delta i utvecklandet av materialhantering.

Prestationen är underkänd om examinanderna

- i beskrivningen av företagsverksamhet inte kan använda korrekta termer eller begrepp i rätta saksammanhang
- inte kan redogöra för ett företags värderingar eller hur de syns i sättet att leda eller agera
- inte känner till ett företags verksamhetsområde eller de viktigaste produkterna/tjänsterna
- inte är förtrogna med principen för ett företags verksamhet/produktionsstyrning
- inte känner till betydelsen av tidshantering i kedjan från beställning till leverans
- inte kan redogöra för ett företags anskaffnings- och leveranspolitik och inte känner till de viktigaste leverantörerna och kunderna
- inte vet hur kvaliteten på leverantörs-, underleverantörs- och kundsamarbete skall utvärderas
- är dåligt insatta i ett företags olika alternativ av distributionskanaler på hemmamarknaden och internationella marknader
- inte känner till målen för ett företags kvalitets/miljö/arbetarskyddspolitik eller deras mätare
- inte vet vilka faktorer logistikkostnaderna består av
- inte vet vad avkastningsnivån på ett bundet kapital avser
- inte känner till inhemska eller internationella leveransklausuler
- inte har färdigheter att delta i utvecklandet av det egna/arbetsgruppens arbete.

a) Krav på yrkesskicklighet

Examinanderna förstår att ledning av människor och funktioner är en betydande konkurrensfaktor i en organisation. De värdesätter sina arbetskamrater och konstruktiv respons. De uppmuntrar sina arbetskamrater och sin arbetsgemenskap att ständigt utvecklas i nya och skiftande omständigheter. De beaktar sitt ansvar i tryggheten av miljön och av det grundläggande arbetarskyddet.

Examinanderna är samarbetskunniga och främjar aktivt organisationens beredskap att samverka. De förstår psykologin och lagbundenheterna bakom både individens och gruppens beteende för att kunna utveckla sina interaktionsfärdigheter och hur de styr sig själva. Examinanderna reagerar snabbt i olika situationer, deras beslutsfattande är överlagt och de hittar alternativa lösningar i olika situationer. För att kunna handla konstruktivt i växelverkan med olika människor, är de medvetna om sina resurser och kan ställa dem i relation till sin skiftande arbetsmiljö och sina uppgifter. Som individer och gruppmedlemmar förstår examinanderna sitt ansvar för det egna arbetet. De förstår betydelsen av öppen kommunikation samt förmannens ansvar att sprida information och de underordnades förväntan att få information. Examinanderna behärskar mötes- och förhandlingspraxis.

Examinanderna är förtrogna med principerna för arbetarlagstiftningen och lagen om arbetsavtal samt med de centrala frågorna i kollektivavtalet inom den egna branschen. De är också förtrogna med de rättigheter och skyldigheter som gäller arbetsgivare och arbetstagare och handlar i enlighet med dem. De kan specificera anställningskriterierna för personalen på den egna arbetsplatsen.

b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesskickligheten, behärskandet av de kunskaper och principer som ligger till grund för yrkesskickligheten samt förmågan att tillämpa dem påvisas huvudsakligen i en autentisk arbetsmiljö i samband med sedvanliga arbetsuppgifter. Det fristående yrkesprovet kan kompletteras med hjälp av separata skriftliga redogörelser, simulerade uppgifter, intervjuer och diskussioner samt av examinandens självvärdering.

c) Mål och kriterier för bedömningen

I utvärderingen av examinanderna bör särskild vikt fästas vid deras förmåga att utvärdera sitt eget sätt att handla samt vid följande mål för bedömningen:

- förmåga att förstå den egna organisationens verksamhet
- samarbets- och kommunikationsfärdigheter
- kännedom om de centrala frågorna i arbetarlagstiftningen, lagen om arbetsavtal samt i kollektivavtalet inom den egna branschen
- aktivering av den egna företagsmässiga verksamheten och utveckling av det egna arbetet
- värdesättande och utvärdering av det egna arbetet samt förmåga att koppla det till en större helhet

Prestationen är godkänd om examinanderna

- känner till sin egen organisations värderingar och kultur och på ett naturligt sätt kan koppla dem till utvecklandet av sin egen verksamhet

- är tillräckligt väl förtrogna med de faktorer som inverkar på arbetsmotivation och arbetstillfredsställelse för att kunna skapa en god arbetsmiljö samt vara uppmuntrande arbetskamrater
- kan utvärdera yrkes- och samarbetsfärdigheterna hos personalen inom det egna ansvarsområdet eller den egna arbetsgruppen och uppmuntrar dem att utveckla sina kunskaper
- på ett konstruktivt sätt kan medla i konfliktsituationer i sin arbetsgemenskap
- kan analysera sin beredskap att verka som förman och utarbeta ett personligt utvecklingsprogram
- är förtrogna med målen för det egna och den egna enhetens arbete, kan fastställa mätarna för dem och förstår betydelsen av uppföljning
- handlar konsekvent i situationer som kräver förmansfärdigheter och kan främja inre företagsamhet på sin egen arbetsplats
- är tillräckligt förtrogna med personalrekrytering för att kunna delta i valet av lagerpersonal
- vet vilka de mest centrala målen och momenten för introduktion i arbetet är samt förstår vilken betydelse introduktion har för arbetsmotivation, trivsel, arbetarskydd och kvalitativt arbete
- kan delta i planering av personalens utveckling inom den egna enheten
- känner till principerna för arbetslagstiftningen och kan tillämpa lagen om arbetsavtal och de grundläggande frågorna i den egna branschens kollektivavtal på arbetsgemenskapen
- både muntligt och skriftligt kan uttrycka sig klart och tydligt samt presentera frågor som gäller det egna ansvarsområdet och förhandla om dessa frågor med olika intressegrupper.

Prestationen är underkänd om examinanderna

- i sin verksamhet inte bryr sig om arbetslagstiftningen eller inte känner till den och godkänner verksamheter som strider mot lag och bestämmelser
- underskattar betydelsen av introduktion, handledning och utveckling som förutsättning för fullödiga arbetsprestationer
- inte kan utföra klara uppdrag eller delegera arbetsuppgifter
- inte förmår vara uppmuntrande arbetskamrater
- inte kan definiera målsättningar eller planenligt arbeta för att nå målen
- inte kan bemöta sina arbetskamrater på ett jämlikt och rättvist sätt
- inte är förtrogna med centrala frågor i arbetslagstiftningen, lagen om arbetsavtal eller i kollektivavtalet inom den egna branschen
- inte kan tillgodogöra sig information om sin verksamhetsmiljö eller tolka den på ett realistiskt sätt
- inte kan förhandla konstruktivt med intressegrupper.

a) Krav på yrkesskicklighet

Examinanderna känner till de grupper av ämnen och kemikalier på vilka förordningen om lagring av farliga ämnen och kemikalier tillämpas. De kan använda olika kanaler för informationssökning för att hitta uppgifter om lagar och förordningar, bestämmelser och definitioner som anknyter till lagring av farliga ämnen och kemikalier samt om säkerhetskraven för lagringen.

Examinanderna känner till skillnaden mellan stor- och småskalig lagring av farliga ämnen och kemikalier samt de allmänna bestämmelser som gäller lagring av farliga ämnen och kemikalier. De känner, med tanke på lagring, till föreskrifterna om förpackning av farliga ämnen. Examinanderna är förtrogna med det egna företagets säkerhetsföreskrifter och iakttar dem. De har utbildning på nivå 1 i första hjälpen eller motsvarande kunskaper.

b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesskickligheten, behärskandet av de kunskaper och principer som ligger till grund för yrkesskickligheten samt förmågan att tillämpa dem påvisas huvudsakligen i en autentisk arbetsmiljö i samband med sedvanliga arbetsuppgifter förutsatt att företaget lagrar farliga ämnen och kemikalier. Yrkesskickligheten kan också påvisas genom att examinanden avlägger utbildningen enligt förordningen om industriell hantering och upplagring av farliga kemikalier 59/1999, 21 §. Det fristående yrkesprovet kan kompletteras med hjälp av separata skriftliga redogörelser, intervjuer och diskussioner samt av examinandens självvärdering.

c) Mål och kriterier för bedömningen

I utvärderingen av examinanderna bör särskild vikt fästas vid följande mål för bedömningen:

- identifiering av de olika grupperna av farliga ämnen och kemikalier
- kännedom om och förmåga att förstå lagerhållarens grundläggande förpliktelser beträffande lagring av farliga ämnen och kemikalier
- kännedom om och förmåga att förstå företagets säkerhetsföreskrifter

Prestationen är godkänd om examinanderna

- har avlagt utbildningen i enlighet med förordningen om industriell hantering och upplagring av farliga kemikalier 59/1999, 21 § eller känner till de olika grupperna av farliga ämnen och kemikalier
- vet vilka lagar och förordningar som reglerar lagring av farliga ämnen och kemikalier
- vet vilka säkerhetskrav som gäller för lagring av farliga ämnen och kemikalier samt är förtrogna med lagerhållarens grundläggande ansvar beträffande tillstånds- och anmälningsplikt och förebyggande av storolyckor
- med hjälp av bilaga 1 i förordningen om industriella kemikalier kan fastslå om lagret hör till tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet
- kan redogöra för de viktigaste kraven på förpackningar och märkningar som används vid lagring av farliga ämnen
- hittar ett företags säkerhetsföreskrifter och kan tolka dem
- tar reda på var släcknings- och förstahjälpsutrustningen i ett företag är placerad

- vid behov kan ge den grundläggande första hjälpen samt tillkalla hjälp, brandkår och ambulans

Prestationen är underkänd om examinanderna

- undermåligt identifierar de olika grupperna av farliga ämnen och kemikalier
- inte vet vilka lagar och förordningar som reglerar lagring av farliga ämnen och kemikalier
- inte är förtrogna med de grundläggande kraven på lagring av farliga ämnen och kemikalier
- inte vet var ett företags släcknings- och förstahjälpsutrustning är placerad
- inte kan tolka ett företags säkerhetsföreskrifter.

8 § Körplanering vid lagerverksamhet

---

a) Krav på yrkesskicklighet

Examinanderna känner till inhemska och internationella alternativ av transportservice samt den tilläggservice som anknyter till dem. De är förtrogna med både inhemska och internationella leveransklausuler och med avsändarens ansvar i transporter samt med olika metoder för hantering av olycksrisker.

Examinanderna känner till leveranstidtabellerna för de viktigaste kunderna i ett företag samt de alternativ av transportservice som används. De kan beräkna hur stort lastutrymme som behövs och beställa transporter både för hemmamarknaden och internationella marknader. Examinanderna känner till de faktorer som inverkar på transportkostnaderna samt principerna för uppkomsten av fraktkostnader enligt de allmänna grunderna för fraktberäkning av inhemska landsvägstransporter.

Examinanderna är förtrogna med vilken belastning trafiken orsakar miljön och strävar efter att minimera den i transporterna inom sitt eget influensområde. De känner till orsakerna till uppkomsten av transportskador och förebygger dem i sitt arbete. Examinanderna kan bedöma kvaliteten på olika alternativ av transportservice.

b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesskickligheten, behärskandet av de kunskaper och principer som ligger till grund för yrkesskickligheten samt förmågan att tillämpa dem påvisas huvudsakligen i en autentisk arbetsmiljö i samband med sedvanliga arbetsuppgifter som hänför sig till körplanering. Det fristående yrkesprovet kan kompletteras med hjälp av uppgifter från företagets prestationsstatistik, separata skriftliga redogörelser, utvecklingsuppgifter, intervjuer och diskussioner samt av examinandens självvärdering.

c) Mål och kriterier för bedömningen

I utvärderingen av examinanderna bör särskild vikt fästas vid deras förmåga att motivera sina val och vid effektiviteten och lönsamheten i det dagliga arbetet med körplanering.

Prestationen är godkänd om examinanderna

- är förtrogna med verksamhetsprinciperna för olika transportalternativ både i inhemska och internationella transporter samt vet hur de lämpar sig för olika slag av transportbehov

- behärskar den dagliga planeringen av transporter på den egna arbetsplatsen samt användningen av det databehandlingssystem som eventuellt används för planeringen
- förstår betydelsen av tidtabeller samt hur man kan bidra till att tidtabellerna håller
- kan motivera sina val av transportservice
- känner till olika lastutrymmen och kan beräkna hur stort utrymme som behövs för en frakt
- kan beräkna fraktvikten för en försändelse i inhemsk styckegodstransport
- kan hantera inhemska och internationella transportdokument på ett sakkunnigt sätt
- är förtrogna med lagen om vägbefordringsavtal och både inhemska och internationella leveransklausuler, kan redogöra för deras betydelse för en transport samt metoderna för hantering av olycksrisker
- förstår orsakerna till uppkomsten av transportskador och vet hur de skall förebyggas samt kan handleda chaufförer att placera och binda lasten
- vet hur varutransporter påverkar miljön och hur man kan minimera miljöpåverkan.

Prestationen är underkänd om examinanderna

- är dåligt insatta i den egna arbetsplatsens praxis för planering av transporten och inte kan arrangera och planera transporter på kort sikt
- inte kan utföra beräkningar som gäller fraktutrymme eller fraktvikten
- inte tar tillräckligt ansvar för förebyggandet av transportskador.

9 § Företagsamhet

---

a) Krav på yrkesskicklighet

Examinanderna förstår att logistigfunktionerna utgör en viktig konkurrensfaktor i ett företag, känner till förändringarna som skett inom logistiken och hur de påverkar lagerfunktionerna. De förstår och kan bedöma företagsamhet inom lagerbranschen ur sin egen synvinkel som en möjlig blivande företagare. Examinanderna kan granska möjligheterna och riskerna med att inleda företagsverksamhet inom lagerbranschen. De känner till på vilka olika sätt man kan starta ett företag samt olika företagsformer.

Examinanderna kan tillsammans med sakkunniga utveckla en grov affärsidé och vet vilka ekonomiska, produktionsmässiga och psykiska resurser som krävs för att starta ett företag. De kan i samråd med sakkunniga göra upp en genomförbar affärsidé för sitt egna tilltänkta företag inom lagerbranschen.

Examinanderna förstår att kundrelationer och andra samarbetskontakter är en viktig del av framgångsrik företagsverksamhet och kan således utveckla dessa kontakter. De kan i sin verksamhet beakta de viktigaste ekonomiska principerna för företagsverksamhet. Examinanderna kan även granska resursbehovet i det planerade företaget.

Examinanderna känner till den centrala lagstiftning som berör företagsverksamhet samt grundläggande frågor som berör företagares ställning och arbetslöshetsskydd. De kan skaffa sig behövlig information och utnyttja sakkunnigtjänster vid grundandet av företaget och i olika skeden av verksamheten.

b) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesskickligheten påvisas genom att examinanderna gör upp en utvecklingsplan för inledandet av företagsverksamheten där de bearbetar sin företagsidé till en fungerande affärsidé.

Kunskaperna och färdigheterna i företagsamhet bedöms på basis av verkligt arbete som hänför sig till företagsamhet. En central del av provet är ett långsiktigt projekt om hur man inleder företagsverksamhet, där examinanderna bearbetar sin företagsidé till en genomförbar affärsidé för ett affärs- eller serviceföretag inom logistikbranschen. Då examinanderna utvecklar en fungerande affärsidé skall de granska verksamhetsmiljön speciellt ur en företagares synvinkel som ämnar etablera sig i lagerbranschen.

c) Mål och kriterier för bedömningen

I utvärderingen av examinanderna bör särskild vikt fästas vid följande mål för bedömningen:

- bedömning av egna företagarfärdigheter och planering av utvecklandet som företagare
- omfattande kännedom om vilka grundläggande färdigheter som behövs för att starta ett företag och behärskande av centrala frågor
- utnyttjande av sakkunnigtjänster och informationskällor

Prestationen är godkänd om examinanderna

- vet vilka värderingar och personliga färdigheter som bidrar till att man lyckas som företagare så att de kan bedöma sig själva och sina förutsättningar att bli företagare samt dra slutsatser och fatta beslut om hur de skall utvecklas som företagare
- värderar sin egen yrkesskicklighet och kan även framhålla den
- är insatta i företagsverksamhet inom lagerbranschen så väl, att de kan granska framtidsutsikter, utveckling och marknadsläge utifrån sitt eget perspektiv som eventuella företagare inom branschen
- vet vilka alternativ det finns för att starta ett företag och känner till de vanligaste lösningarna i Finland, bl.a. företagsformer, åtgärderna då man startar ett företag, ansvar, behövliga resurser samt risker och kan diskutera med sakkunniga om olika alternativ för det egna företagets verksamhet
- kan i samråd med sakkunniga utveckla sin egen företagsidé till en fungerande affärs-/serviceidé och därvid beakta efterfrågan och konkurrens på marknaden samt olika specialiseringsfaktorer som är viktiga för att verksamheten skall fungera
- kan tolka ett företags bokslut, bl.a. med avseende på kapital, förmögenhet, likviditet och resultat
- förstår principerna för kostnadsberäkning och vet vilka marknadsmässiga faktorer man också måste beakta för att kunna prissätta produkter förnuftigt
- kan göra upp en grov resultatprognos, skaffa information och utnyttja sakkunnigtjänster för att lösa beskattningsfrågor
- känner till de lagstadgade åtgärderna vid inledning av företagsverksamhet och vet var man vid behov får sakkunnig hjälp

Prestationen är underkänd om examinanderna

- inte har rätt inställning till företagsamhet och inte kan bedöma sina egna företagarfärdigheter

- inte kan planera den egna utvecklingen som företagare
- inte har de basfärdigheter som behövs då man inleder företagsverksamhet
- inte kan utnyttja sakkunnigtjänster eller olika informationskällor då de gör upp affärsverksamhetsplanen

Utbildningsstyrelsen har godkänt dessa examensgrunder med stöd av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning.

De fristående examina är examina som särskilt planerats och utvecklats för att avläggas av den vuxna befolkningen.

Planeringen och genomförandet av de fristående examina baserar sig på ett nära samarbete mellan sakkunniga inom undervisning och arbetsliv.

Utbildningsstyrelsen/biblioteket
Pb 380
00531 Helsingfors
tfn: (09) 774 774 50
fax (09) 774 774 75
kirjasto@oph.fi
www.utbildningsstyrelsen.fi